

SUMMARYUSZ

Catey Sprawy

*Względem otwarcia Akademii Jezuickiey we Lwowie,
Ná Seymiki przed Seymowe
Przeświętnych Woiewodztw, Zięm, Xięstw y Po-
wiatów Koronnych y W. X. L.
Od Akademii Krákowskiey Roku 1760.
Dla informácii*

PODANY.

W Roku 1661. (lat temu iest 99.) otrzymáli byli potáiemnie OO. Jezuiti Przywiley od Krolá Jána Kázimierzá, ná otwarcie Akadémii we Lwowie, y záraż pobiegli z nim do Wárszawy ná Seym w tymże Roku przypá-
dły, chcąc Seymowá approbacyą otrzymać. Zábiegłá tá-
mże Akademia Krákowská, y dowiodłszy skrytem, że tá-
kowy Przywiley nie tylko Przywileiom swoim ále też Prá-
wom Koronnym był przeciwny y szkodliwy, pozyskáłá ná
tymże y ná powtornym Roku 1662. Seymie, odrzucenie
iego; y záraż tak w Roku 1661. *de Actum in Curia Regia
Varsaviensi fer. 3tia ante Festum S. Marice Magdalene*, iáko
y w Roku 1662. *de Actum ibidem fer. 4ta post Dominicam
Ramis Palmarum Quadragesimalem*, przez Posłow Ziemskich
Oboygá Národow, tudzież przez deputowáných Urzędni-
kow Prześw: Woiewodztwá Krákowskiego *de Actum in Ca-
stro Crac: fer: 6ta post Festum S. Lucæ Evangelistæ, Annò 1661.*
przeciw temuż Przywileiowi Jána Kázimierzá y zamysłom
OO. Jezuitow uczynione były solenne Proteścacye. Gdy
się tu w domu OO. Jezuitom nie udály zamysły wyrobi-
wšy niektore zá sobą Instáncye, pobiegli do Rzymu do
Oycá S. ALEXANDRA VII. á tym czásem Woiewodz-
two Krákowskie ná Seymiku Reláciiálnym Proszowskim

(1)

przez

przez Deputatow swoich, swoim y całego Stánu Rycerskiego Imieniem uczyniło plenipotencyą, przed Aktami Pifarza Apostolskiego, *de Actum Profsovicis* dnia 17. Maja Roku 1662. ná Osobę J. X. Winklerá S. Th. Doktorá w Rzymie ná ten czas rezyduiącego; y stało się, że zá opponowaniem się Stánu Rycerskiego przez J. X. Winklerá Plenipotentá uczynionym nie otrzymáli approbáty, y powrocili się z niczym do Polski, iáko opiewa *List Illmi Fagnani Secretarii Congreg: S. Conc:* z rozkazu Oycá S. ALEXANDRA VII. do Nuncyusza Polskiego w Roku 1663. pisany; y dlatego ow Przywiley Jana Kázimierzá iáko nieważny y odrzucony, nie mógł wziąć żadnego swego skutku aż dotąd, leżąc przez lat 99. w *Archivium* Kollegium Lwowskiego S. J. Dopiero w Roku 1758. mając prawo OO. Jezuici w Sądach Zadwornych Afseorskich z XX. Piarámi o Szkoły, ktore mieć we Lwowie pretendowali, owego Przywileiu nie ważnego y od approbacyi odrzuconego złożyłká swego wydobyli, y nim się ná przeciw XX. Piarom składáli, bez żadnego przypozwu Akadémii Krákovskiey. Sąd tedy Zadworny Afseorski, nie mając żeby kto dał rozprawę o nieważności Przywileiu owego, miał go bydz zá ważny, y według niego postąpił, zakázawszy XX. Piarom Szkoł fundowác we Lwowie. Przeto OO. Jezuici, że im się Przywiley Janá Kázimierzá w sprawie z XX. Piarámi udał, poczęli tryumfowác, y we dwa Miesiące po Dekrecie, bez żadnego znowu przypozwu Akadémii Krák. otrzymáli approbatę pomienionego Przywileiu od Nayiasniejszego Krolá JMCi P. N. M. Wkrotce potym udali się do Rzymu, y wyjednáli sobie od terásniejszego Oycá S. KLEMENSA XIII. Bullę ná otwarcie Akadémii wszystkich náuk we Lwowie, á to ná fundámencie owego Przywileiu Janá Kázimierzá, przez Nayiásn: Krolá JMCi P. N. M. *ad malam informationem* approbowanego; tę jednak Bullę otrzymáli z tą wyrázną klauzulą albo ostrzeżeniem: ieżeli przez takowe otwarcie Akadémii we Lwowie nie będzie komu przeszkodá albo *prejudicium*. O takowych zamyślách y progressach OO. Jezuitow wielce szkodliwych, dowiedziawszy się Akadémie Krákovska y Zamoyska, zanieśli przez Ablegátow kwerele swoje ná przeciw OO. Jezuitom do Májeztátu J.K.MCi, do J.O. XCia Prymásá, do J.O.XCiá Biskupá Krákovskie-

kowskiego iako Kanclerza swego, tudzież do wielu inſz ych JJ. WW. Senatorow, Biskupow, Miniſtrow Koronnych ná-
tenczas w Warszawie przytomnych; że takowy Onych prog-
res ieſt z náruſzeniem nie tylko Praw Koronnych, ále teſz y
Przywileiow ſwoich. A nadto exportowały náprzeciw tymże
OO. Jezuitom Krolewskie Mándaty y oſtre Inhibicye *de ni-*
hil attentando, aż do finalney decyzyi: wzáiemnie teſz OO. Je-
zuici Lwowſcy wydáli Mándat Krolewſki Akadémiiom Krá-
kowskiey y Zamoyskiey ku approbácyi Przywileiu Krolá
Jana Kázimierzá ſobie nádánego. Ale OO. Jezuici nie uwa-
żáiąc ná intymowane z obudwu ſtron przerzeczone Mándá-
ty y Inhibicye, nie czekáiąc Sądowney roſpráwy, poſzli
viâ facti, y skupiwszy kilká plácow, domow y kámienic Miey-
skich, przeciwko Konſtytucyom y Reſkryptom Krolewſkim
ná ſzkolne *Lectoria*, Akademiá w rzeczy ſamey utworzyli, y
kilká Promocyi ná Stopnie Doktorskie odpráwili; nie do-
noſząc ſię bynaimniey w tak wielkim całej Rzeczypoſpo-
litey tykájącym ſię intereſſie, ná Seymiki Przeſwiętnych
Woiewodztw, Ziem y Powiátow, do JJ. WW. Ichmoſciow
Senatorow, Dygnitarzow, Urzędnikow, y całego Rycer-
ſtwá: iákoby to do nich wiedzieć o tym, y intereſſować ſię
do tego, abſolutnie nie należało. Pozáchodziły *de nullitate*
tak kupná plácow, kámienic, iáko y otwarcia Akademii,
náprzeciw OO. Jezuitom Lwowskim, ſolenne *coram Actis*
publicis Proteſtácye y Manifeſtá Przeſwiętnych Kapituł
Gnieźninskiey, Lwowskiey y Chełmińskiey; Przeſwiętnych
Woiewodztw Krakowskiego, Wołyńskiego y Czerniechow-
skiego; Przeſw. Xięſtw Oſwięcimskiego y Zatorskiego, Przeſw.
Ziemi Lwowskiey, tudzież Akademii Krakowskiey y Za-
moyskiey *de Attentatis*; iáko o tym doſyc obſzernie tak w
Skrypcie pod tytułem: *Propugnatio Jurium Universitatis Crac.*
iáko teſz w drugim Skrypcie pod tytułem: *Liſt Przyjacielſki*
do Náuczycielow Szkoł Lwowskich. opisáno ieſt. Szczegulnie
iednák Przeſwiętne Woiewodztwo Krákowskié oſwiadczyło
protekcją ſwoię Akadémii Krákowskiey, kiedy ná uczy-
nienie Manifeſtu uſtánowiło *Laudum* ná Seymiku *boni ordi-*
nis Roku przeſzłego 1759. w poniedziałek po Święcie Ná-
rodzenia Nayſwiętſzey Máryi Pánni, ktorego *ſeries* takowa
ieſt*** Co ſię tycze zanieſionego od Przeſwiętney Aká-
demii Krakowskiey intereſſu, wzglédem erekcyi nowej

Akademii z OO. Jezuitami Kollegium Lwowskiego zacho-
 dzącego, & eo sine podanego Nam tu projektu; ten *in tuto*
 & *toto* chcąc mieć zachowany, obligujemy J.W. JMCi Pá-
 ná Marszałká, áby zánioſł Mánifeſt przykłądem Przodkow
 Náſzych, Imieniem Koła Náſzego w Grodzie Krákowskim,
 z oſwiadczeniem utrzymywania praw tey Akademii ſłużą-
 cych y Prerogáttyw ieyże nádanych, nienárufzenie ná za-
 wsze trwác májących. *** Toż *Laudam* do Aktow Gro-
 du Krákowskiego wraz z Mánifeſtem *Sabbathô ante Feſtum*
S. Martini Pontificis proximo A.D. 1759. podáne, ſtwierdzone
 ieſt Dekretem J.O. Trybunału Koronnego Skárbowego, *de Ac-
 tum in Radom feriâ 5ta, ipſa Octavâ Feſti SSñi Corporis Xti,*
A. D. 1760. w tych ſłowach ** *Judicium præſens &c. in re-
 liquis verò punctis ſtandum ſupra expreſſo Laudo Judicium ſen-
 tentiavit.* **

Zaczym w terażnieyſzym tak gwałtownym ucisku ſwo-
 im, ucieka ſię do Protekcyi y Obrony Jaſnie Oſwieconych,
 Jaſnie Wielmożnych, Wielmożnych Miłoſciwych Panow y
 Dobrodzieiow, wierna zawsze w uſługach Nayiaſnieyſzym
 Krolom y całej Rzeczypoſpolitey Akademia Krákowska,
 ſupplikuiąc z głęboką uniżonoſcią, ábyſcie JJ. OO. JJ. WW.
 WW. MCiwi Pánowie y Dobrodzieie, zápátrzywſzy ſię ná
 Przodkow Swoich gorliwoſć, ná Laudá y Proteſtácye tak
 dawnieyſze iáko y terażnieyſze Przeſwiętnych Woiewodztw,
 Ziem y Powiatow; ná Przywileie Krolewſkie, ná Uchwały
 Seymow Wálnych; byli Obrońcámi tych ſámych Praw, Przy-
 wileiow y Prerogáttyw, które Nayiaſnieyſi Krolowie Polſcy
 z całą Rzeczaplą, raz ná zawsze Akademii Krákowskiej
 nádáli, y Oney z mocney Protekcyi ſwoiey nie wypuſzczáli.

